

Διαδικτυακή Εκδήλωση – Τηλεδιάσκεψη

Σπήλαια και καταφύγια χειροπτέρων στη Δυτική Ελλάδα

Προς μία ολοκληρωμένη προστασία και διαχείριση

Πέμπτη 19 Ιανουαρίου 2023

10:00 π.μ. – 13:00

Συνδιοργάνωση:

LIFE GRECABAT

&

Μονάδες Διαχείρισης των Προστατευόμενων Περιοχών της Δυτικής Ελλάδας (ΟΦΥΠΕΚΑ)

Σπήλαια και καταφύγια νυχτερίδων στη Δυτική Ελλάδα: Προς μία ολοκληρωμένη προστασία και διαχείριση

Πέμπτη, 19 Ιανουαρίου 2023, 10:00 – 13:00

Zoom link: <https://us02web.zoom.us/j/87506220727?pwd=cm9YUnpzSUF3Ny9RSGkvUUhqYWwhaQT09>

Για την τήρηση του παρουσιολογίου συμμετοχής, παρακαλούμε όπως συμπληρώσετε την ακόλουθη φόρμα εγγραφής: <https://bit.ly/3W5Y9d6>
Συντονισμός συζήτησης: Κέλλη Κολιγιώργα, Επικοινωνιολόγος/Διεθνολόγος (Μ.Σ.), Υπεύθυνη Επικοινωνίας LIFE GRECABAT, Πράσινο Ταμείο

Πρόγραμμα

10:00 – 10:15 Σύντομη παρουσίαση του προγράμματος LIFE GRECABAT. Γιώργος Παπαμιχαήλ, Δρ. Επιστημών Περιβάλλοντος, Διαχειριστής LIFE GRECABAT, ΑΤΕΠΕ Διαχείριση Οικοσυστημάτων.

10:15 – 10:30 Τα χειρόπτερα της Δυτικής Ελλάδας: Φυσική ιστορία, θεσμική προστασία και ανάγκες διαχείρισης. Παναγιώτης Γεωργιακάκης, Δρ. Περιβαλλοντικής Βιολογίας Πανεπιστήμιο Κρήτης – ΜΦΙΚ, Επιστημονικός Συνεργάτης LIFE GRECABAT.

10:30 – 10:45 Κρυμμένη ελληνική φύση: Η βιοποικιλότητα των σπηλαίων (ΤΟ 8310) στη Δυτική Ελλάδα. Καλούστ Παραγκαμιάν, Διευθυντής Ινστιτούτου Σπηλαιολογικών Ερευνών Ελλάδας, Επιστημονικός Συνεργάτης LIFE GRECABAT.

10:45 – 11:00 Αρμοδιότητες του ΟΦΥΠΕΚΑ και Υλοποίηση Δράσεων στην περιοχή ευθύνης της Μονάδας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Στροφυλιάς και Προστατευόμενων Περιοχών Δυτικής Πελοποννήσου. Γεωργία Καραμπέρου, Δρ. Δασολόγος, Προϊσταμένη Μ.Δ. Εθνικού Πάρκου Στροφυλιάς και Προστατευόμενων Περιοχών Δυτικής Πελοποννήσου / ΟΦΥΠΕΚΑ.

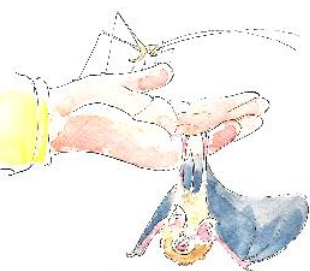
11:00 – 11:15 Δράσεις της Μονάδας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Λιμνοθάλασσας Μεσολογγίου & Προστατευόμενων Περιοχών Δυτικής Στερεάς Ελλάδας σχετικά με τα χειρόπτερα και παρουσία σπηλαίων εντός της περιοχής ευθύνης της. Ιωάννης Σελιμάς, Περιβαλλοντολόγος (Μ.Σ.), Προϊστάμενος Μ.Δ. Εθνικού Πάρκου Μεσολογγίου και Προστατευόμενων Περιοχών Δυτικής Στερεάς Ελλάδας / ΟΦΥΠΕΚΑ.

11:15 – 11:30 Σπήλαια και Γεώτοποι στη Δυτική Ελλάδα, σημασία και διαχείριση. Γιώργος Ηλιόπουλος, Καθηγητής Τμήματος Γεωλογίας – Πανεπιστήμιο Πατρών, Επιστημονικός Υπεύθυνος Παγκόσμιου Γεωπάρκου UNESCO Χελμού – Βουραϊκού.

11:30 – 12:00 Τοποθετήσεις & Παρεμβάσεις Συμμετεχόντων

12:00 – 13:00 Συζήτηση & Ανταλλαγή απόψεων

Ενημέρωση: Η συνάντηση θα καταγραφεί για λόγους τήρησης πρακτικών. Από την καταγραφή, μόνο οι προγραμματισμένες παρουσιάσεις θα δημοσιευτούν για την ενημέρωση του κοινού.

Βασίλης Χατζηρθασάνης

Ελληνικά Σπήλαια και Χειρόπτερα: Διαχειριστικές Δράσεις και Αλλαγή Συμπεριφοράς

Greek Caves and Bats: Management Actions and Change of Attitude - LIFE17 NAT/GR/000522

Παπαμιχαήλ Γιώργος

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
UNIVERSITY OF CRETE

Μουσείο
Φυσικής
Ιστορίας
Κρήτης

ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
& ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Ινστιτούτο Σπηλαιολογικών
Ερευνών Ελλάδας

ΑΤΕΠΕ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

- ☐ Πανεπιστήμιο Κρήτης (ΜΦΙΚ) – Συντονιστής Εταίρος
- ☐ Ινστιτούτο Σπηλαιολογικών Ερευνών Ελλάδας (ΙΝΣΠΕΕ)
- ☐ ΑΤΕΠΕ Διαχείριση Οικοσυστημάτων (ΑΤΕΠΕ)
- ☐ Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας (ΥΠΕΝ)
- ☐ Πράσινο Ταμείο (ΠΤ)

- ✓ Προϋπολογισμός: 1.270.000,00 €
- ✓ Διάρκεια: 01/09/2018 έως 31/08/2024 = 72 μήνες

Σχέδια:
Βασίλης Χατζηρβασάνης

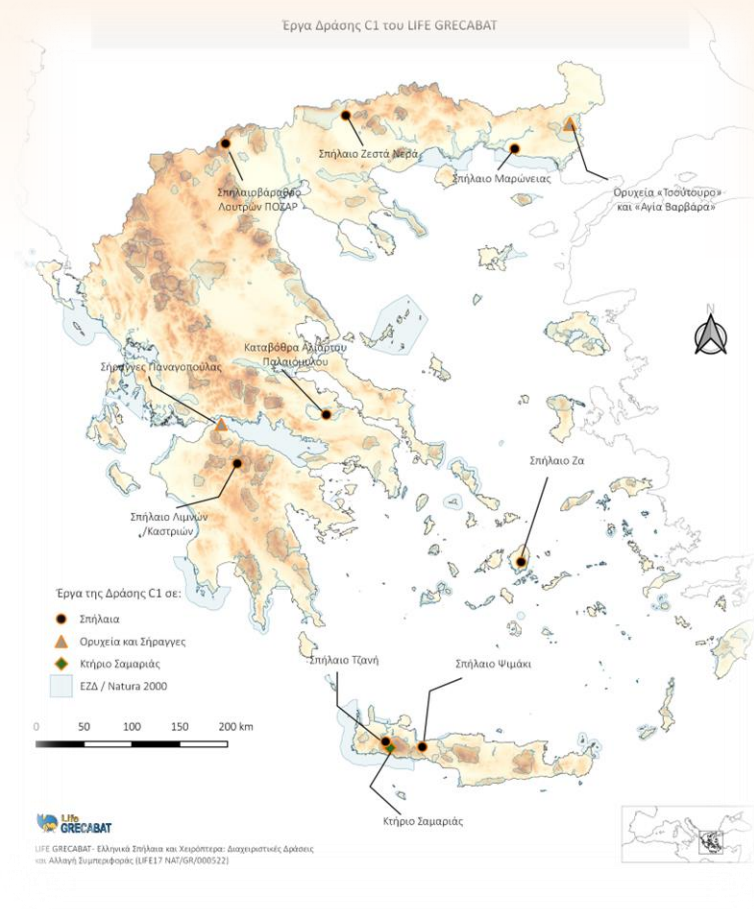
Το έργο συγχρηματοδοτείται
από το Πρόγραμμα LIFE της ΕΕ

Με τη συγχρηματοδότηση
του Πράσινου Ταμείου

ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ

Με την υποστήριξη του Ιδρύματος Α.
Γ. Λεβέντη και του Ιδρύματος
Σταύρος Νιάρχος

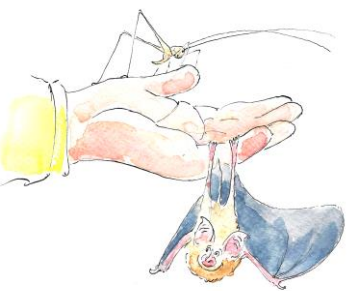

ΙΣΝ / SNF
ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ
STAVROS NIARCHOS
FOUNDATION

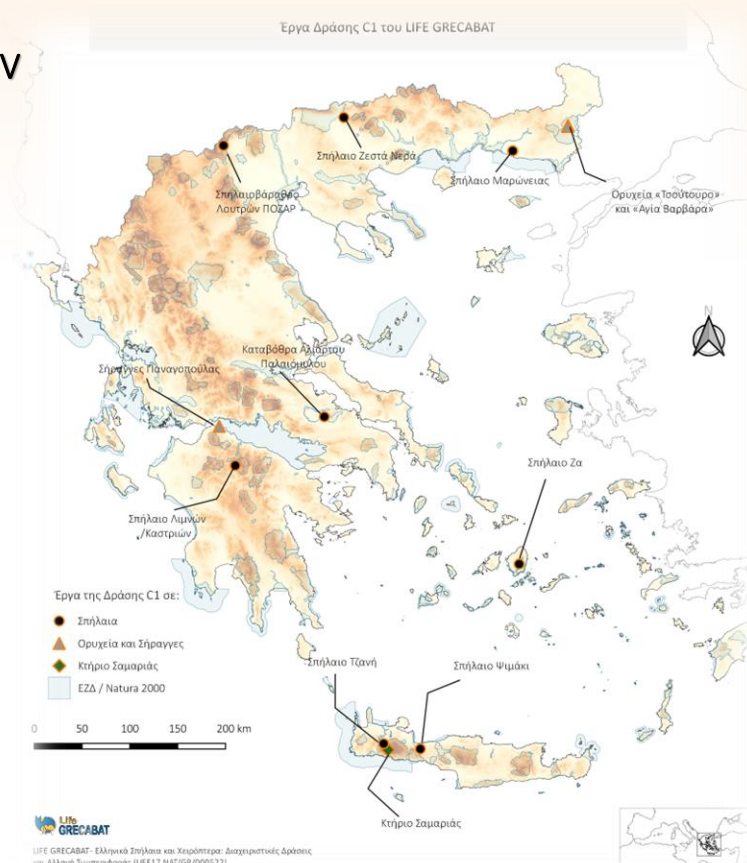
Εφαρμογή επιδεικτικών δράσεων διατήρησης σε 10 περιοχές του δικτύου Natura 2000

Στόχος: Βελτίωση της κατάστασης διατήρησης δέκα (10) επιλεγμένων ειδών χειροτέρων (Annexes II - IV 92/43/EEC) και του οικοτόπου των σπηλαίων (Habitat 8310, Annex I 92/43/EEC).

1. Βελτίωση, αποκατάσταση και προστασία σπηλαίων και άλλων καταφυγίων
2. Ενδυνάμωση του θεσμικού πλαισίου
3. Αλλαγή στάσης και συμπεριφοράς
4. Δημιουργία δικτύου εθελοντών και επιστήμη των πολιτών
5. Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση
6. Επίδειξη διαχειριστικών μεθόδων και πρακτικών
7. Προώθηση οικοτουρισμού [ανάδειξη <=> προστασία]

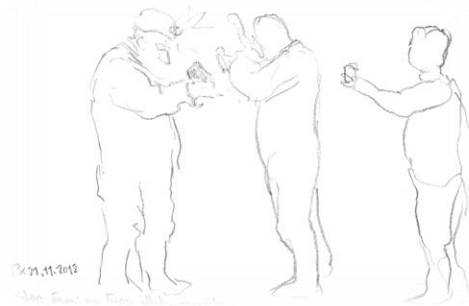
Σχέδια:
Βασίλης Χατζηρβασάνης

Πλήρης καταγραφή / νέα δεδομένα & ανακαλύψεις / πρωτογενές υλικό για ενημέρωση

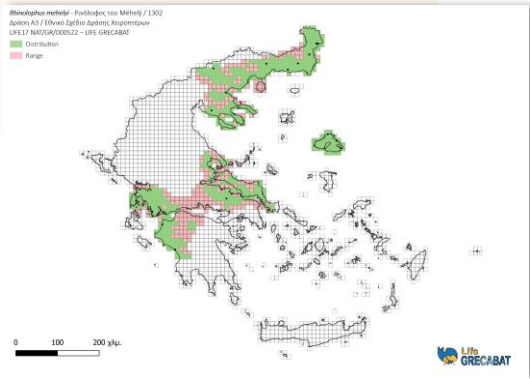
Σπήλαιο Μαρώνειας / ένα αμφίποδο (*Niphargus* sp.) σε μία μικροσκοπική λιμνούλα!

Σπήλαιο Λιμνών / 18.000 πτερυγονυχτερίδες ... η μεγαλύτερη γνωστή χειμερινή αποικία στην Ελλάδα!

Εκπόνηση Εθνικών Σχεδίων Δράσης

Εθνικό Σχέδιο Δράσης 10 ειδών χειροπτέρων [Παρ. ΙΙ 92/43/ΕΟΚ]

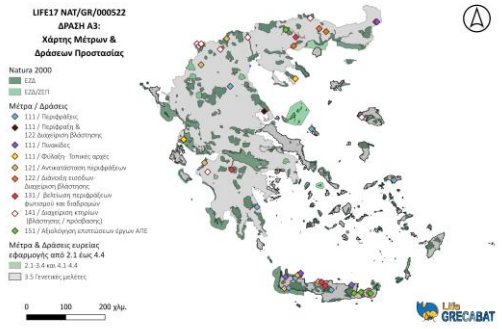

LIFE GRECABAT (LIFE17 NAT/GR/000522)

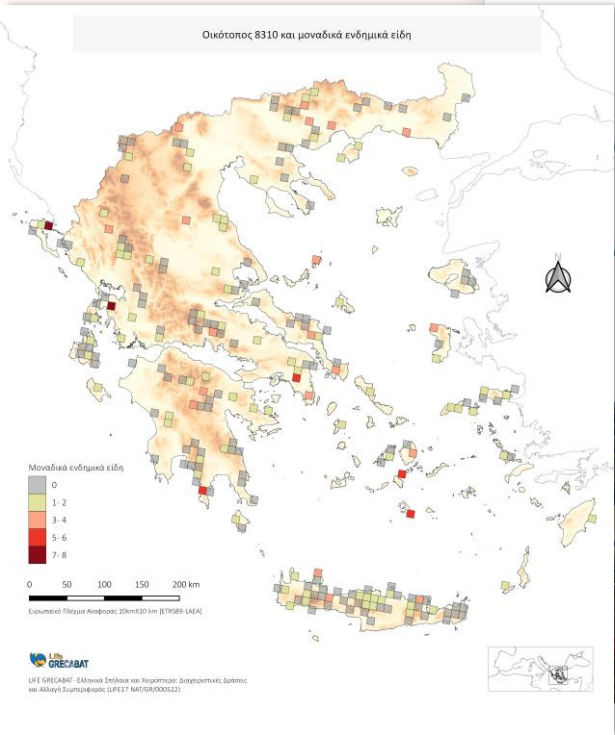
Ελληνικά Σπήλαια και Χειρόπτερα: Διαχειριστικές Δράσεις και Αλλαγή Συμπεριφοράς

«Εθνικό Σχέδιο Δράσης για 10 είδη Χειροπτέρων των σπηλαίων»

Παραδοτέο Δράσης Α.3

Εθνικό Σχέδιο Δράσης Οικοτόπου 8310 [Παρ. Ι 92/43/ΕΟΚ]

LIFE GRECABAT (LIFE17 NAT/GR/000522)
Ελληνικά Σπήλαια και Χειρόπτερα: Διαχειριστικές Δράσεις και Αλλαγή Συμπεριφοράς

Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τον τύπο οικοτόπου 8310
“Σπήλαια των οποίων δεν γίνεται τουριστική εκμετάλλευση”

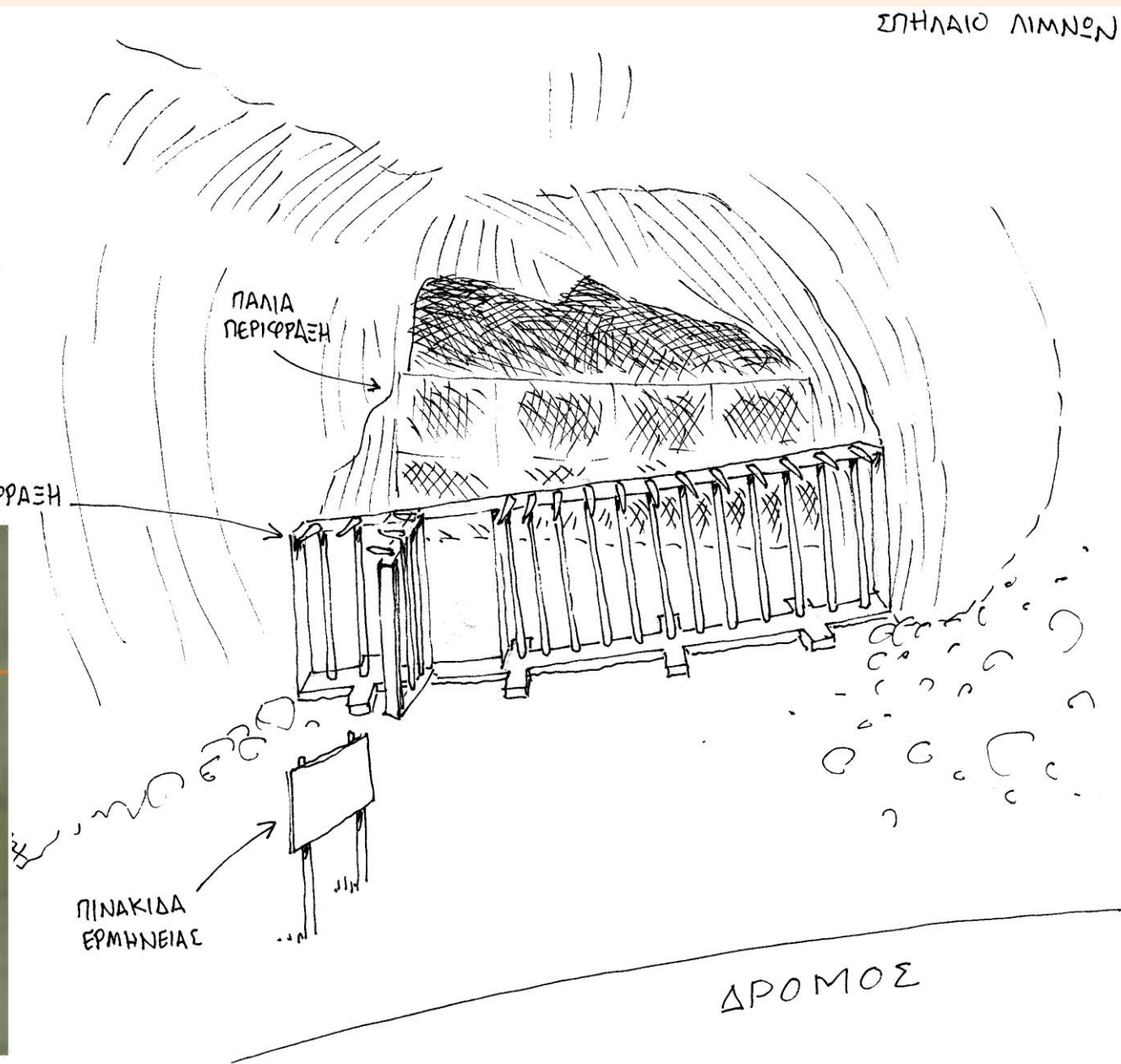
Παραδοτέο Δράσης Α.3

Ινστιτούτο Σπηλαιολογικών Ερευνών Ελλάδας
Δεκέμβριος 2022

Δράση C1 – Προστασία και αποκατάσταση σημαντικών καταφυγίων για τα χειρόπτερα

Δράση C1 – Προστασία και αποκατάσταση σημαντικών καταφυγίων για τα χειρόπτερα - Ανθρώπινες κατασκευές

Προστασία, αποκατάσταση και διαχείριση σημαντικών καταφυγίων για τα χειρόπτερα - Δράση C1
Πρόγραμμα LIFE-ΦΥΣΗ: LIFE17 NAT/GR/000522 - LIFE GRECABAT
«Ελληνικά Σπήλαια και Χειρόπτερα: Διαχειριστικές Δράσεις και Αλλαγή Συμπεριφοράς»

Protection, restoration and management of important roosting sites for bats - Action C1
LIFE-NATURE: LIFE17 NAT/GR/000522 - LIFE GRECABAT
«Greek Caves and Bats: Management Actions and Change of Attitude»

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΑΠΟΙΚΙΑ ΝΥΧΤΕΡΙΔΩΝ
Οι **Αποστραγγιστικές Σήραγγες Παναγοπούλας** ανήκουν στην περιοχή του Οικολογικού Δικτύου Προστατευόμενων Περιοχών Natura 2000 με κωδικό GR2320007 «Όρος Παναχαΐκό - Σήραγγες Παναγοπούλας» (ΕΖΔ-πΤΚΣ).

Εντός ορίων έργου

Είδη χειροπτέρων που χρησιμοποιούν το καταφύγιο:

- Τρανοχυτερίδα - *Eptesicus serotinus* (Schreber, 1774)
- Πτερυγονυχτερίδα - *Myotis schreibersi* (Kuhl, 1817)
- Μακρομυτιδα - *Myotis blythi* Tones, 1857
- Μυτιδα του Natterer - *Myotis nattereri* (Kuhl, 1817)
- Ρινόλοφος του Blasius - *Rhinolophus blasii* (Peters, 1866)
- Τρανοινόλοφος - *Rhinolophus ferrumequinum* (Schreber, 1774)
- Μακροινόλοφος - *Rhinolophus hipposideros* (Bechstein, 1800)

www.life grecabat.eu

Εντός των ορίων αρμοδιότητας

Life GRECABAT

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΦΥΣΗ»

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗΣ ΔΡΑΣΗΣ 1

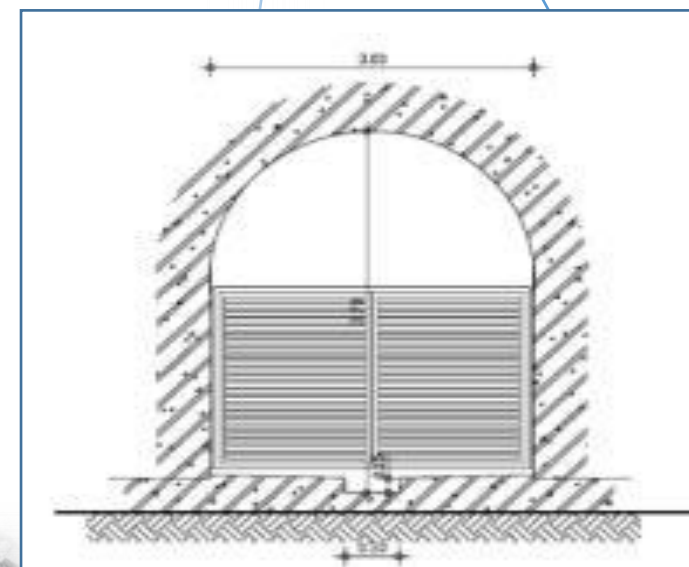
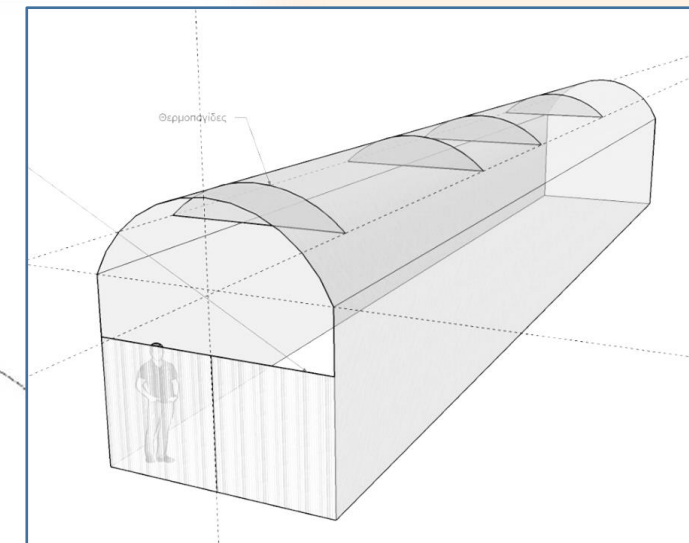
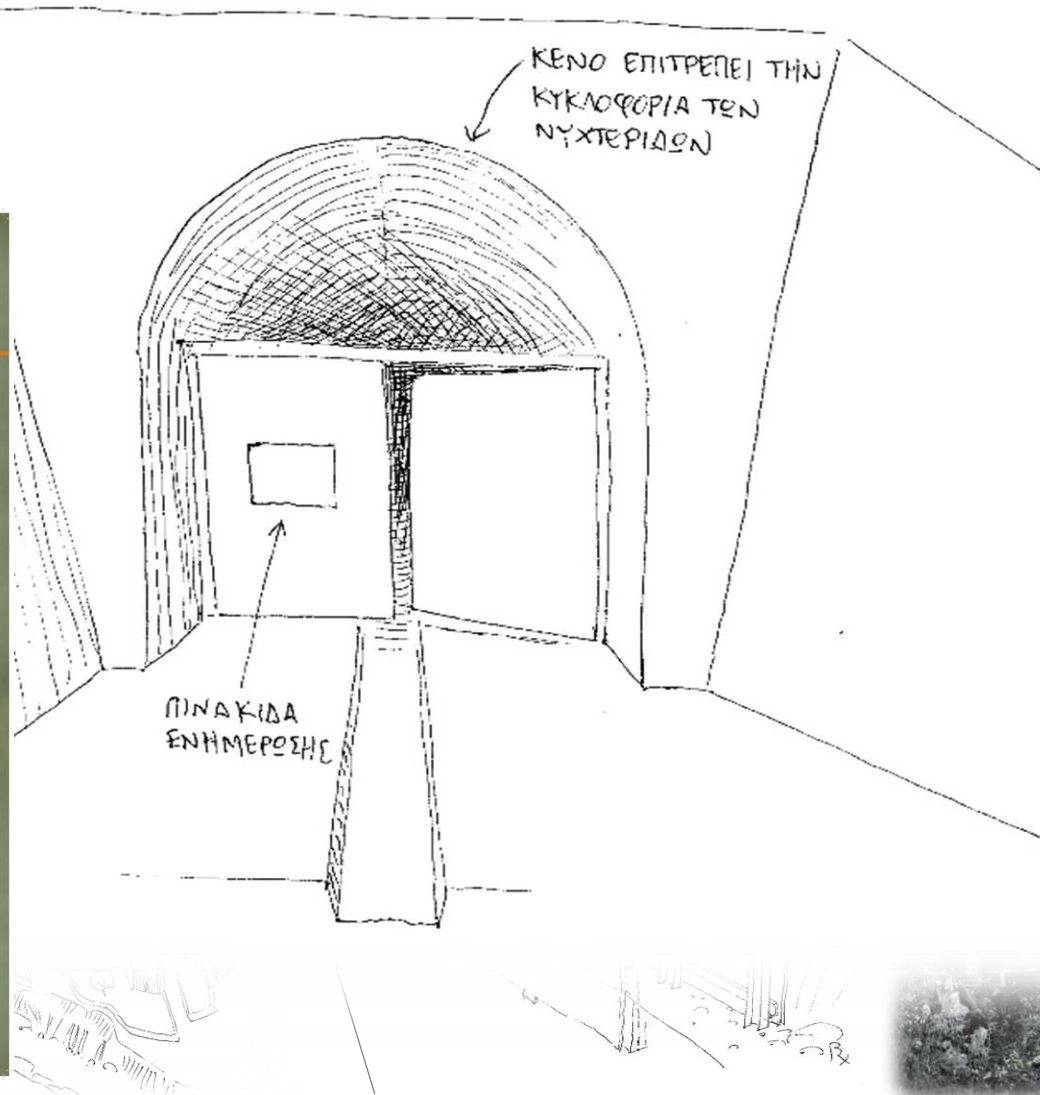
ΔΡΑΣΗ C1

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΑΠΟΙΚΙΑ ΝΥΧΤΕΡΙΔΩΝ

ΟΙ ΑΠΟΣΤΡΑΓΓΙΣΤΙΚΕΣ ΣΗΡΑΓΓΕΣ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΑΣ

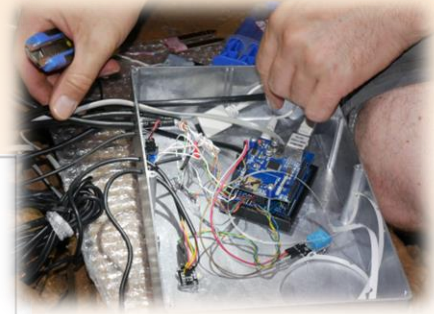
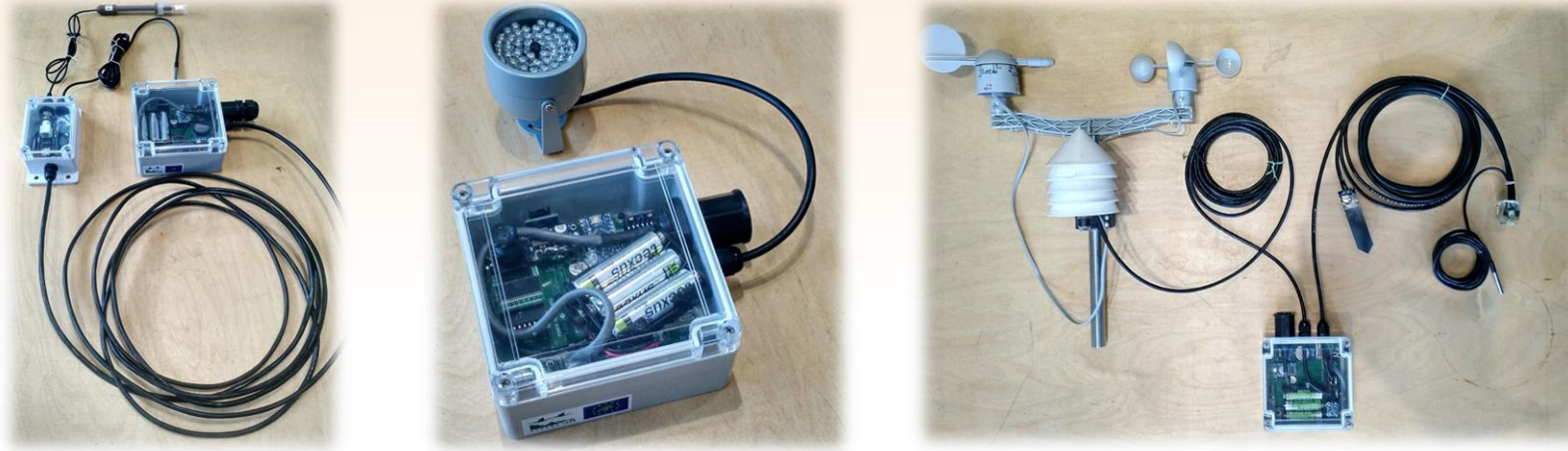
ΑΝΗΚΟΥΝ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΟΥ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ NATURA 2000 ΜΕ ΚΩΔΙΚΟ GR2320007 «ΌΡΟΣ ΠΑΝΑΧΑΪΚΟ - ΣΗΡΑΓΓΕΣ ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΑΣ» (ΕΖΔ-ΠΤΚΣ).

ΤΑ ΕΙΔΗ ΝΥΧΤΕΡΙΔΩΝ (ΧΕΙΡΟΠΤΕΡΩΝ) ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΤΙΣ ΣΗΡΑΓΓΕΣ ΕΙΝΑΙ ΑΥΣΤΗΡΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ [Παρ. I, II & IV 92/43/ΕΟΚ, Ν.Δ. 86/1969, Π.Δ. 67/1981, Παρ. II, IV - ΚΥΑ 33318/3028/1998, Παρ. II - Ν. 1335/1983, Παρ. II - Ν. 2719/1999, UNEP/EUROBATS/1994, Ν. 3937/2011].

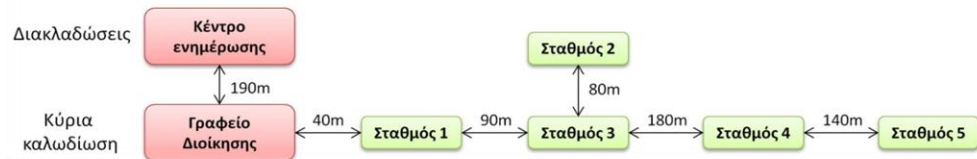

Συστήματα παρακολούθησης και έγκαιρης προειδοποίησης ...

Prototype / Πρότυπες αυτόνομες συσκευές παρακολούθησης σπηλαίων

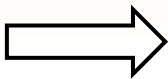
Μόνιμα συστήματα παρακολούθησης και έγκαιρης προειδοποίησής

Μικροαποθέματα σπηλαίων...

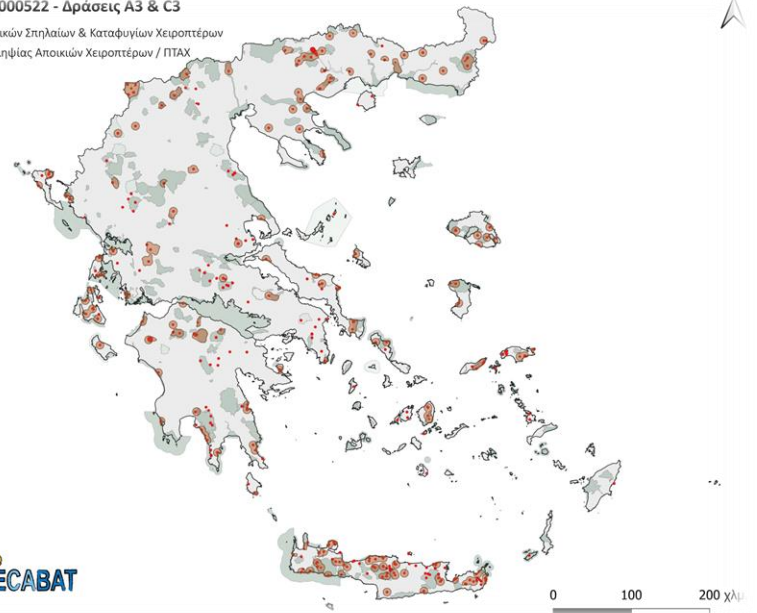
...και άλλων καταφυγίων χειροπτέρων

Μικροαποθέματα
σπηλαίων

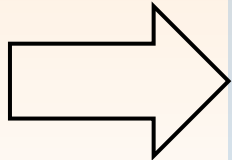

Επιλογή σημαντικών
θέσεων για τον οικοτόπο
και τα χειρόπτερα σε όλη
την Ελλάδα
+
Κείμενα & Πίνακες
Τεκμηρίωσης
Διανυσματικά Αρχεία / GIS

LIFE17 NAT/GR/000522 - Δράσεις A3 & C3
■ Περιοχές Σημαντικών Σπηλαίων & Καταφυγίων Χειροπτέρων
■ Περιοχές Τροφοληψίας Αποικιών Χειροπτέρων / ΠΤΑΧ
Natura 2000
■ SCISPA
■ SCI

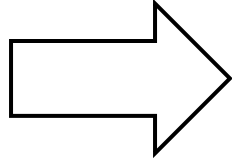

Εντός
Δικτύου
Natura 2000

Προτάσεις θεσμοθέτησης και
επιτρεπόμενων χρήσεων
Προς μελετητές των ΕΠΜ

Εκτός
Δικτύου
Natura 2000

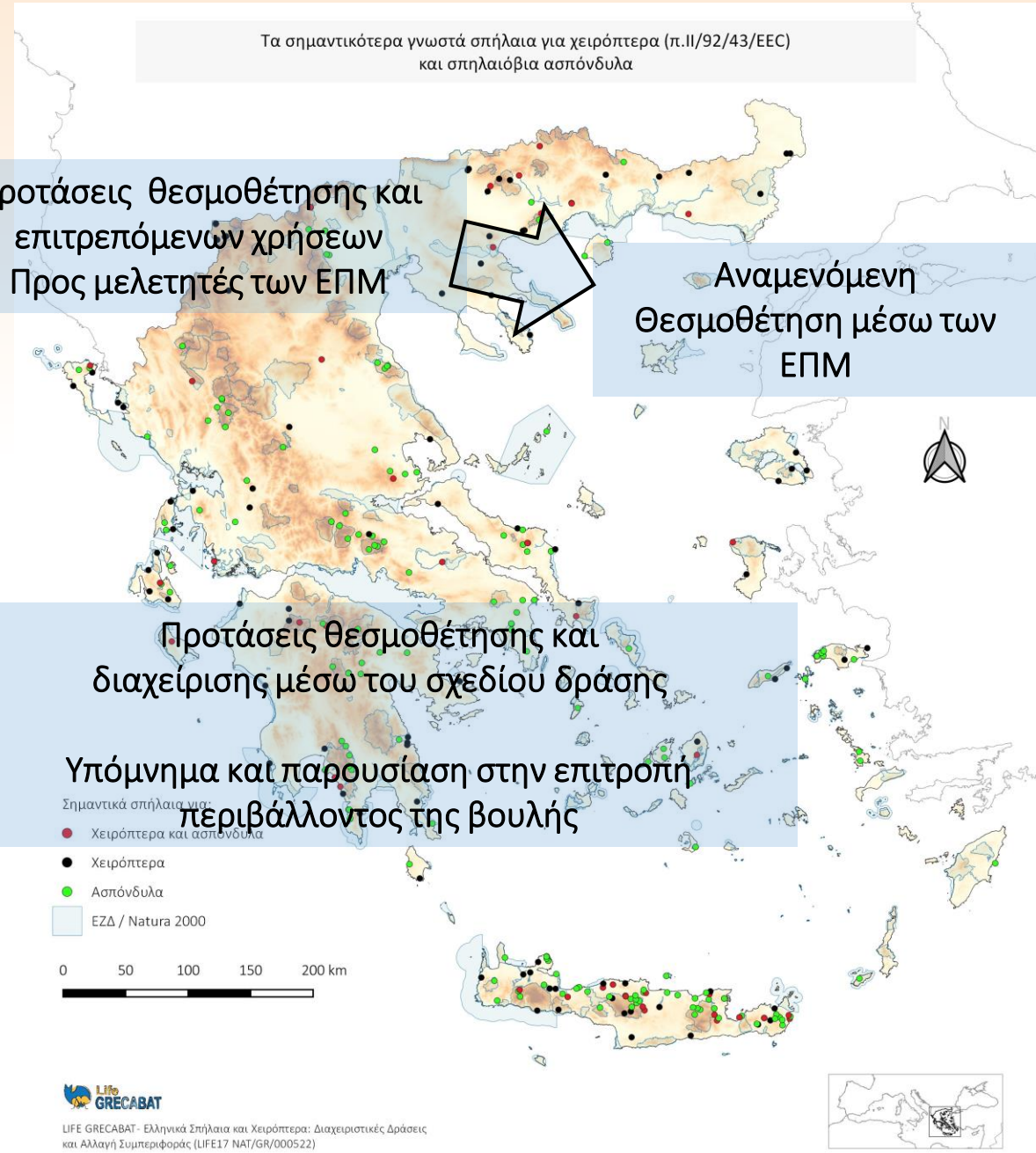
Προτάσεις θεσμοθέτησης και
διαχείρισης μέσω του σχεδίου δράσης
Υπόμνημα και παρουσίαση στην επιτροπή
περιβάλλοντος της βουλής

Σημαντικά σπήλαια για:
● Χειρόπτερα και ασπόνδυλα
● Χειρόπτερα
● Ασπόνδυλα
■ ΕΖΔ / Natura 2000

0 50 100 150 200 km

LIFE GRECABAT - Ελληνικά Σπήλαια και Χειρόπτερα: Διαχειριστικές Δράσεις και Αλλαγή Συμπεριφοράς (LIFE17 NAT/GR/000522)

Τα σημαντικότερα γνωστά σπήλαια για χειρόπτερα (π.11/92/43/ΕΕΚ)
και σπηλαιόβια ασπόνδυλα

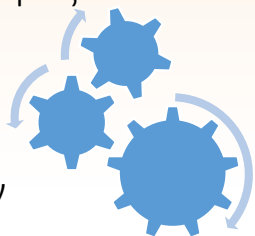

Αναμενόμενη
Θεσμοθέτηση μέσω των
ΕΠΜ

Δράση C4: Αλλαγή στάσης και συμπεριφοράς των ενδιαφερόμενων

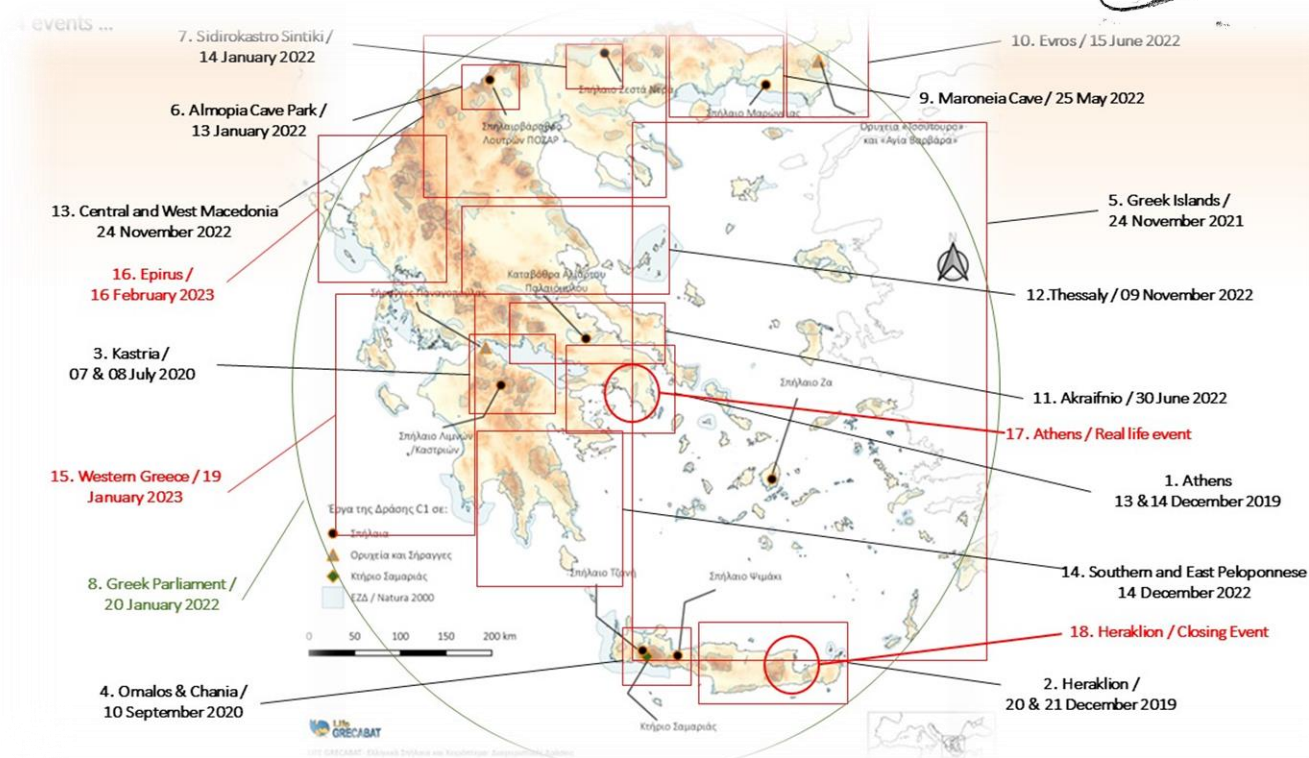
Αρχικός προγραμματισμός / Διοργάνωση διημερίδων:

- ✓ Αλληλεπίδραση – Αλληλοενημέρωση
- ✓ Συζήτηση για τους κανόνες συμπεριφοράς
- ✓ Ορθές διαχειριστικές πρακτικές
- ✓ Παρουσίαση μεθόδων διατήρησης
- ✓ Συζήτηση για προβλήματα / λύσεις
- ✓ Συγκέντρωση διαχειριστικών ιστοριών
- ✓ ...

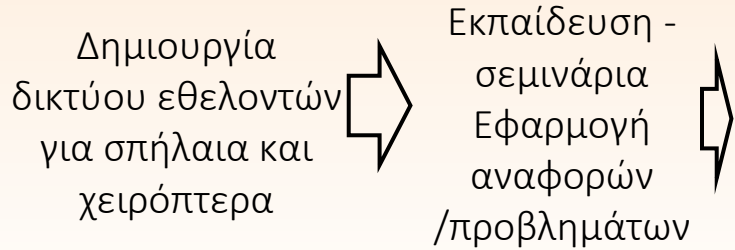

Ημερίδες και Τηλεδιασκέψεις

- ✓ Τηλεδιασκέψεις και Πραγματικές συναντήσεις...
 - + Εισαγωγικά Video...
 - + Μεταφράσεις υλικού σε 4 γλώσσες...

Δίκτυο Εθελοντών & Επιστήμη των πολιτών

Αναφορά πιέσεων / απειλών
Πληροφορίες για σπήλαια & είδη
Δείγματα – φωτογραφίες – βίντεο
Δραστηριότητα χρηστών / χάρτης

- Εφαρμογή αναφορών εθελοντών

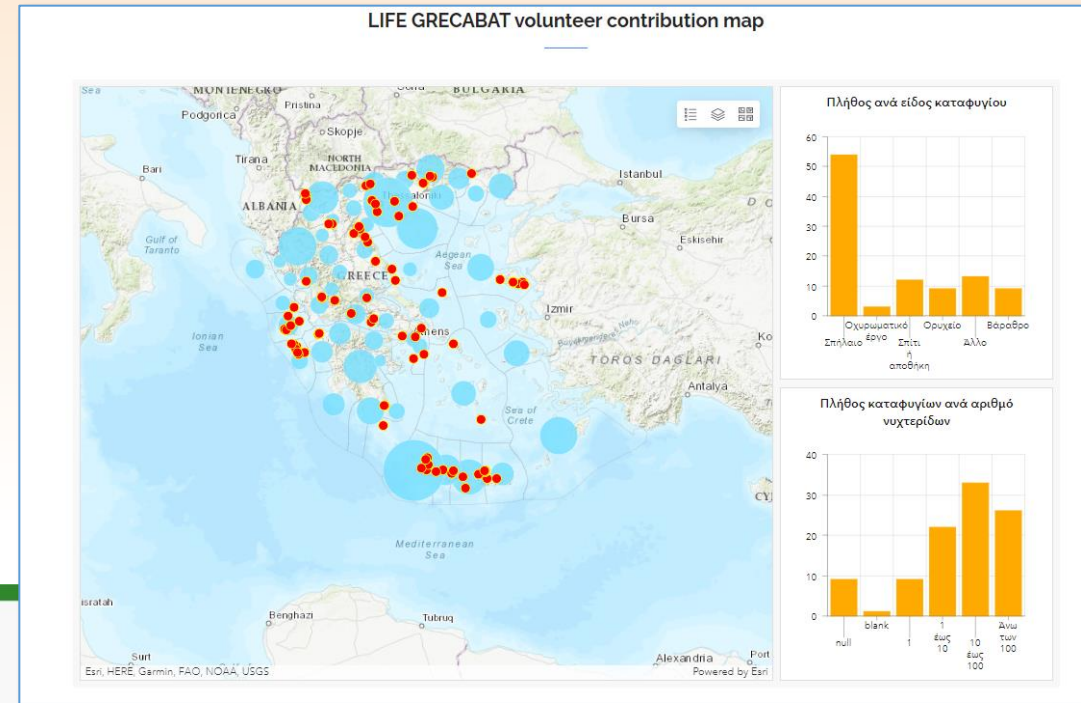
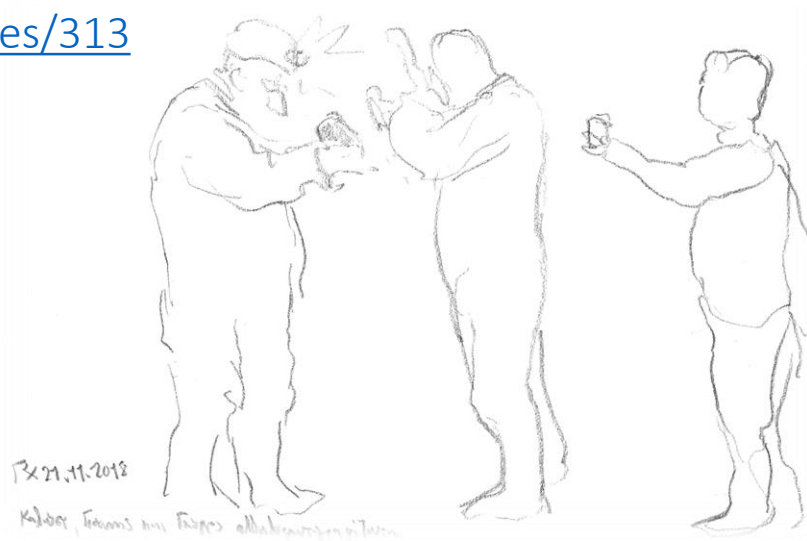
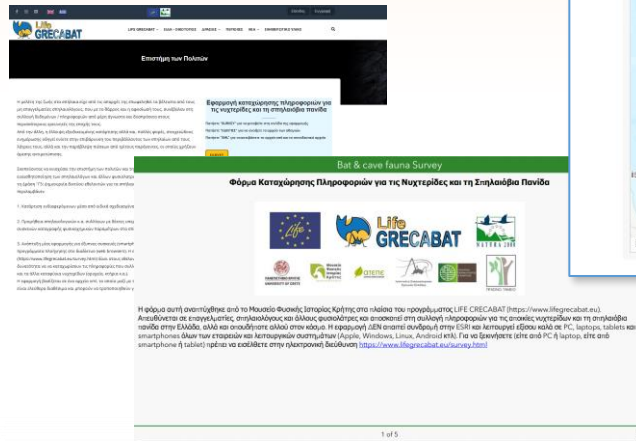
<https://www.lifegrecabat.eu/citizen-science>

- Εξοπλισμός 15 - Bat detectors

- Αυτόνομες συσκευές παρακολούθησης (C2)

<https://www.lifegrecabat.eu/el/news-articles/313>

- Τηλεδιασκέψεις / Σεμινάρια ...

... εκπαίδευση, εξοπλισμός, συλλογή δεδομένων

Ενημέρωση Ευαισθητοποίηση / Εκπαιδευτικό υλικό

- Web-site... <https://www.lifegrecabat.eu/>
- Πινακίδες Ερμηνείας Περιβάλλοντος ... <https://www.lifegrecabat.eu/el/news-articles/308>
- Εκπαιδευτική Βαλίτσα ... <https://www.lifegrecabat.eu/el/news-articles/299>
- Φυλλάδια, buff, μπλουζάκια, banners ...

Δραστηριότητες διάδοσης

- Παραγωγή τριών (3) τηλεοπτικών spots (TV – spots)
<https://m.youtube.com/watch?v=fiun14qunJ8> , https://m.youtube.com/watch?v=mRS_eVDGIGI
<https://m.youtube.com/watch?v=kAz2i77WNnw>
- Παραγωγή εφαρμογής εικονικής εξερεύνησης σπηλαίου (VR)
<https://www.lifegrecabat.eu/el/news-articles/311>
- Ενσωμάτωση του LIFE GRECATBAT σε τρία υφιστάμενα κέντρα ενημέρωσης ...

Ευχαριστώ για την προσοχή σας!

Με την υποστήριξη του Ιδρύματος Α.
Γ. Λεβέντη και του Ιδρύματος
Σταύρος Νιάρχος